

Hållbart friluftsliv

Uddevalla kommuns Friluftspan 2030

Inledning

Kultur och fritidsnämnden fick i flerårsplan 2020–2022 i uppdrag att ta fram en övergripande plan för arbetet med friluftsliv inom kommunen med fokus på hållbarhet. Planen har sin utgångspunkt i de tio nationella målen för friluftsliv och syftar till att förtydliga det kommunala friluftslivsarbetet, för att skapa goda förutsättningar för arbetet med friluftsförådringar när det gäller befolkningens friluftsvanor. Den övergripande planen ska vara vägledande för, och samordna, de kommunala friluftsinnsatserna. Likaså ska ansvarsfördelningen mellan nämnder klargöras och strukturer/organisationsplan som kvalitetssäkrar arbetet på lång sikt föreslås.

Planen består av två delar; första delen utgörs av denna strategiska plan och består av de övergripande ramarna för den kommungemensamma friluftslivspolitikerna inklusive övergripande mål och utpekade områden. Andra delen består av varje nämnds politiska uppdrag inom vart och ett av de utpekade områdena och hur ansvaret fördelas inom kommunens organisation. Andra delen kommer att samordnas av en förvaltningsövergripande arbetsgrupp kallad Gruppen för friluftslivsutveckling, eller GFU, vars inriktning och uppgift definieras i andra delen. GFU kommer sedan ta fram en handlingsplan baserat på den andra delen vilken utgör verkställigheten av de båda delarna.

Organisation

Styrgrupp

Roger Hansson, Kultur och fritidsförvaltningen

Carina Wiberg Borgh, Kultur och fritidsförvaltningen

Projektledning

Robert Wahlström, Kultur och fritidsförvaltningen

Anna-Helena Wiechel, Kultur och fritidsförvaltningen

Anna Thorén Skrote, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Förvaltningsövergripande arbetsgrupp

Lynn Joel, Kommunledningskontoret

Amanda Windeman, Kommunledningskontoret

Anna Thorén Skrote, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Malin Kolviken, Samhällsbyggnadsförvaltningen

Referensgrupp

Kultur och fritidsnämnden

Bakgrund

De tio nationella målen för friluftsliv

Det övergripande målet för den nationella friluftspolitiken är att stödja människors möjligheter att vistas ute i naturen. Naturvårdsverket är den statliga myndighet som samordnar och bevakar att riksdagens tio friluftspolitiska mål efterlevs.

1	Tillgänglig natur för alla Riksdagens mål om tillgänglig natur för alla innebär att alla människor ska ha möjlighet att vistas i och njuta av natur- och kulturlandskapet.	2	Starkt engagemang och samverkan för friluftslivet Riksdagens mål om stärkt engagemang och samverkan för friluftslivet sätter individens personliga val och engagemang i centrum.	3	Allemansrätten Viktiga mål för friluftspolitiken är att allemansrätten värnas och att allmänhet, markägare, föreningar och företag har god kunskap om allemansrätten.	4	Tillgång till natur för friluftsliv För att friluftsmålet om tillgång till natur ska kunna uppnås behöver friluftslivets behov säkerställas genom hållbart brukande, fysisk planering och bevarande.	5	Attraktiv tätortsnära natur Friluftsmålet om attraktiv tätortsnära natur innebär att det ska finnas tillgång till attraktiv natur i och i närheten av tätorter. Allmänheten ska ha tillgång till grönområden och ett tätortsnära landskap med höga frilufts-, natur- och kulturmiljövärden.
6	Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling Friluftsmålet om hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling innebär att friluftsliv och turism bidrar till att stärka den lokala och regionala attraktiviteten och medverkar till en stark, hållbar utveckling och regional tillväxt.	7	Skyddade områden som resurs för friluftslivet Friluftsmålet om skyddade områden som resurs för friluftslivet handlar om att naturområden ska göras attraktiva för friluftsliv och rekreation.	8	Ett rikt friluftsliv i skolan Friluftsmålet om ett rikt friluftsliv i skolan innebär att förskolor och skolor bedriver friluftslivsverksamhet och undervisning om förutsättningar för en god miljö och hållbar utveckling.	9	Friluftsliv för god folkhälsa Riksdagens mål om friluftsliv för god folkhälsa handlar om att skapa goda förutsättningar så att människor kan vara regelbundet fysiskt aktiva i natur- och kulturlandskapet.	10	God kunskap om friluftslivet Friluftsmålet om god kunskap om friluftslivet innebär att det bör finnas etablerad forskning och statistikinsamling kring friluftsliv.

Friluftslivspolitik i Uddevalla kommun

Uddevalla kommuns vision, med de tre värdeorden Liv, Lust och Läge, ger den kommunala friluftslivsorganisationen en tydlig övergripande förankring. Ställningstaganden för friluftslivet i rådande översiktsplan, samt Kultur och fritidsnämndens reglemente är vägledande. Friluftslivspolitik regleras också i bland annat Plan- och bygglagen,¹ Miljöbalken² och i läro- och ämnesplaner.³ Friluftspolitik är också länkad till de nationella miljö kvalitetsmålen och Agenda 2030.⁴⁵

Friluftslivet behöver säkras, inte bara i nutid utan även långsiktigt. Det kulturella arvet med livet vid och på havet, fjällmiljöerna med dess gårdar och historien som regementsstad skapar, i kombination med allemansrätten, goda förutsättningar för ett kvalitativt friluftsliv för alla innevånare. För att kunna förvalta och bygga vidare på dessa goda förutsättningar, krävs en gemensam målbild, tydlig politisk förankring och en långsiktig, strategisk och övergripande friluftslivsplan. För att få till stånd nödvändig samordning och prioritering krävs en formaliserad förvaltningsövergripande friluftslivsorganisation bestående av representanter från samtliga förvaltningar. Friluftslivsorganisationen bör jobba aktivt för att säkra ett heltäckande och framåtsyftande skydd för friluftslivet, inte minst vad gäller de bostadsnära friluftsområdena. En välfungerande friluftspolitik ökar resurseffektiviteten i den kommunala organisationen och verkar för att stärka Uddevalla kommuns position som attraktivt besöksmål och som attraktiv boendemiljö.

Denna plan i sin helhet utgör, i kombination med översiktsplanen, Uddevalla kommuns strategiska ställningstagande gällande arbetet med friluftsliv. De sex utpekade områdena som planen utgörs av ska därför genomsyra hela kommunens organisation för att kunna efterlevas.

¹ [Natur och friluftsliv - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

² [Riksintresse för naturvård och friluftsliv \(Miljöbalkens 3 kapitel 6 §\) ISBN: 91-620-8253-1 \(naturvardsverket.se\)](#)

³ <https://www.skolverket.se/>

⁴ [Sveriges miljömål - Sveriges miljömål \(sverigesmiljomal.se\)](#)

⁵ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/>

Omvärldens påverkan

Människor skattar möjligheten att utöva friluftsliv högt, så till den grad att det ofta påverkar val av bostadsort och bostadsområde. Det gör att den kommunala friluftspolitiken blir en angelägen strategisk fråga för såväl kompetensförsörjning och tillväxt som för folkhälsoarbetet och kultur- och naturmiljövården.

Friluftslivet medför många positiva värden för både samhälle och individ. Friluftslivets egenvärde, det vill säga den existentiella livskvaliteten som var och en förnimmer i kontakten med naturen, är kanske den mest centrala. Men friluftslivet erbjuder också andra nyttor. Det utgör en källa till rekreation, psykiskt och fysiskt välbefinnande och social gemenskap, det motverkar stillasittande, erbjuder en inspirerande pedagogisk miljö och ökar människors vilja att vårda och värna naturen. Friluftslivet utgör en central komponent i den ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbara samhällsutvecklingen.

Ett tillgängligt och attraktivt friluftsliv är följaktligen en viktig folkhälsopolitisk fråga, vilket Folkhälsomyndigheten slår fast.⁶ Därför är det av särskild vikt att det offentliga ökar förutsättningarna för alla att på lika villkor vistas i naturen.

Naturvårdsverkets senaste sammanställning över den svenska befolkningens friluftsvanor visar att fyra av fem svenskar är ganska eller mycket ofta ute i naturen under längre ledigheter. Ungefär hälften uppger sig vara ute i naturen på vardagarna. Följaktligen är hälften av svenskarna *inte* ute i naturen i vardagen.⁷ Tillgång till lämpliga platser, kunskap och information om utbud och möjligheter är några av hindren för att delta i olika aktiviteter utomhus på fritiden, men också upplevelsen av tidsbrist och sällskap.

Friluftslivet som kulturhistorisk rörelse är starkt förankrad i den ideella sektorn och dagens föreningar har fortfarande en viktig roll. Föreningarna förenar och aktiverar många människor genom sina verksamheter som förmedlar kunskap och färdigheter för friluftslivet och för vidare de sociala och kulturella aspekterna kring friluftslivet som filosofisk institution. De ideella föreningarna fyller därtill en viktig funktion genom att deras verksamheter kommer den breda allmänheten till gagn. Detta sker genom upprätthållande och etablerande av exempelvis leder, spår, vindskydd, eldstäder, rastplatser, bryggor och spänger. Dessa insatser har stor betydelse för allemansrättsutövandet: många fler kan nyttja allemansrätten utan att vara medlemmar i, eller organisera sig i, föreningar. Det ideella arbete som sker är därför en viktig faktor för ett blomstrande friluftsliv.

⁶ Naturvårdsverket ”Uppföljning av målen för friluftspolitiken 2019” s. 85

⁷ <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6887-5.pdf?pid=24513> s. 7

Syfte och mål

Övergripande mål

Med omsorg för framtiden förvaltar och utvecklar vi tillsammans ett friluftsliv som är en naturlig del av allas vardag!

Friluftsplänen är en precisering och förlängning av översiktsplanen gällande arbetet med det långsiktiga kommunala friluftslivsarbetet. Genom att peka ut den långsiktiga strategiska viljeriktningen är syftet att stödja och vägleda utformningen av det kommungemensamma arbetet med förvärv, underhåll och utveckling av friluftslivsområdet samt underlätta medborgarnas tillgång till ett rikt friluftsliv. Planen riktar sig främst till den interna kommunorganisationen, med utgångspunkten att inspirera och stödja medborgarnas möjlighet till att vistas ute i naturen.

Det övergripande målet är framtaget som den sammanfattade riktningen för arbetet med friluftsliv inom Uddevalla kommun. Målformuleringen är framtagen för att peka på flera olika värderingar som ska vara styrande i arbetet och genomsyra alla de processer som är kopplade till planen. *Med omsorg för framtiden* pekar ut planens koppling till hållbarhet och att arbetet tar avstamp i att det vi gör idag ska vara till för kommande generationer. *Förvaltar och utvecklar* innebär att vi ska ta vara på det vi har lika mycket som att vi ska förbättra. Hållbarhet över tid är som tidigare nämnt viktigt, så det ska finnas tydlighet i hur vi tar hand om det som redan är anlagt. *Vi tillsammans* indikerar att uppdraget är gemensamt för alla oavsett vem du är. Allemansrättens ”inte störa, inte förstöra” är en viktig del i allmänhetens förvaltarskap av den natur vi har runt omkring oss. *En naturlig del* åsyftar på att friluftslivet ska få en tydligare position och inte utgöra något främmande eller okänt. *Av allas vardag* ska tolkas som att det ska vara lika lätt att uppleva friluftslivet som att gå och handla. Friluftslivet ska bli lättare att uppleva och inte upplevas som någonting avlägset eller svårtillgängligt som kräver lång planering för att ta del av. Satsen pekar även på att vem som helst, oavsett förutsättning ska kunna ta del av friluftslivet.

Målet är nedbrutet i sex utpekade områden som utgör riktningen för det kommunala arbetet med friluftsliv för att sträva mot det övergripande målet och planens syfte. De utpekade områdena utgår från de tio nationella målen för friluftsliv, lokala styrdokument, tidigare lokala kartläggningar inom området och har inspirerats av andra kommuners friluftsplåner.

Vad är friluftsliv

Den officiella definitionen av friluftsliv är ”vistelse utomhus i natur- eller kulturlandskapet för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling”.⁸

Denna plan vilar på tolkningen att friluftsliv inte är knutet till en aktivitet utan är en erfarenhet eller den sinnesstämning som kan uppstå när användaren befinner sig i dessa miljöer. De faktorer som motverkar upplevelsen av friluftsliv är följaktligen element som hindrar användaren från att uppfylla dessa förutsättningar. Friluftslivsarbetet inom kommunen ska genomsyras av detta synsätt och kommunens viktigaste uppgift är att skapa miljöer som bidrar till positiva upplevelser.

Att vistas innebär inte att någon förflyttning behöver ske, utan att befinna sig i miljön är det centrala. Målet med vistelsen är att uppleva välbefinnande och att få en naturupplevelse. Detta ställer stora krav på miljöerna för friluftsliv. Många aspekter av det moderna samhället stör möjligheten till välbefinnande på samma sätt som naturupplevelsen är känslig för ingrepp och påverkan.

⁸ <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6887-5.pdf?pid=24513> s. 7

Uttekade områden för kommunalt friluftslivsarbete

Kommunens nämnder har olika ansvarsområden och ska därför aktivt arbeta med de områden som innefattas i nämndens reglemente. Såldes kommer inte alla nämnder att jobba med alla områden utan vissa områden har större koppling till vissa nämnders ansvar. Det är dock av stor vikt att planen är förankrad i hela kommunens organisation och ska kommuniceras med förvaltningarnas alla enheter och verksamheter. Detta för att stärka arbetet och skapa delaktighet för frågan som ett kommungemensamt ansvar.

De utpekade områdena påverkar varandra och påverkas av varandra, därför ska de utpekade områdena tolkas på så sätt att det inte går att uppnå ett mål på bekostnad av ett annat och att samtliga områden måste förbättras samordnat för att sträva mot det övergripande målet. Det krävs därför en välformulerad samverkan mellan förvaltningarna, och inom de sex områdena. Den förvaltningsövergripande arbetsgruppen GFU har till uppgift att fördela arbetet inom de sex områdena och att samordna arbetet som sker på förvaltningarna.

Samtliga områden har koppling till de 10 nationella målen för friluftsliv för att säkerställa Uddevalla kommuns bidrag till det arbete som samordnas av Länsstyrelsen och Naturvårdsverket. De nationella friluftslivsmålen finns summerade på sidan 3 och de utpekade områdenas koppling redovisas i slutet på varje sida.

Tillgänglighet

I vilken grad användaren upplever sig ha möjlighet till friluftsliv.

Graden av tillgänglighet bygger på en kedja av faktorer där ingen del är starkare än den svagaste länken. Tillgänglighet börjar långt före vistelsen i form av information, marknadsföring och kunskap. Detta följs sedan upp av möjligheterna att resa till platsen och avslutas med utformningen av den faktiska miljön. Alla de komponenter som bygger upp tillgängligheten måste också vara kopplade till varandra.

Uppfattningen av tillgänglighet skiljer sig mellan individer men kan på många sätt generaliseras. Uppgiften blir därför att identifiera vilka faktorer som bryter kedjan och gör så att känslan av tillgänglighet minskar eller saknas helt. Vana användare kan i större utsträckning tolerera brister i tillgänglighet, dock ska även användare som rör sig sällan eller aldrig i naturmiljöer, eller användare med funktionshinder, uppleva friluftslivet som tillgängligt: ända från den första exponeringen till dess att de har avslutat en vistelse i naturmiljön.

Kommunens roll

Ur ett kommunalt perspektiv handlar detta om att förbättra den fysiska och digitala informationen om områden och aktiviteter för att användare ska ha kunskap om vad som erbjuds. Det berör också utformningen av de naturområden som marknadsförs och erbjuds, samt vilken information och vägledning som finns på plats. Användarnas resa och väg till och från olika områden är en viktig aspekt för att skapa tillgänglighet.

Friluftslivets position i den fysiska planeringen behöver också stärkas för att skapa god geografisk täckning av områden och att sätta in friluftslivet i den samhällsutveckling som kommunen driver.

Nationella mål som berörs av Tillgänglighet

Attraktivitet

I vilken grad användaren vill utöva friluftslivsaktiviteten.

Attraktivitet handlar om den subjektiva upplevelsen av utbudet av områden och aktiviteter, i kombination med faktorerna inom området *kvalitet*. Kvaliteten är avgörande för att attraktiviteten ska vara god, men mönster hos användare – såsom innevånare, besökare och turister – samt hos samhället i stort, måste även de undersökas för att skapa ett attraktivt friluftsliv. Dessa mönster, och vilka faktorer som får oss att vilja ta oss ut, måste undersökas kontinuerligt. Att skapa attraktivitet innebär att entusiasmera användare genom innovativa idéer, lyhördhet och öppenhet för nytänkande utan att för den delen göra avkall på attraktiviteten för andra användare. Kunskap om olika målgruppers förutsättningar och efterfrågan är därför viktigt för att skapa attraktivitet.

En viktig del i att skapa attraktiva miljöer är att låta kvalitet vara tongivande i utveckling av friluftslivet för att sedan förstärka de faktorer som skapar attraktivitet, istället för att bara utgå från tillgängliga områden.

Kommunens roll

Ur kommunens perspektiv handlar detta initialt om att finna metoder för att skapa förståelse för användarnas vanor, viljor, mönster och efterfrågan för att kunna utforma miljöer och utveckla utbudet på ett välavvägt sätt. För att främja attraktiviteten i redan etablerade områden är det även viktigt att utreda vad som anses vara oattraktivt.

Nationella mål som berörs av Attraktivitet

Trygghet

Motverkande av oro eller tveksamhet hos användaren.

Trygghet handlar om utövarens tillit till sin egen förmåga att på ett säkert sätt kunna genomföra en vistelse i naturen. Undervisning i skolan spelar en central roll i att skapa förtroendet hos barn och unga, men samma behov av att skapa förtroendet finns även hos andra ålderskategorier.

Det handlar även om att skapa trygghet i vad utövaren kan förvänta sig av de anläggningar och områden som kommunen tillhandahåller och marknadsför till allmänheten. Olika typer av områden kräver olika insatser i olika stor utsträckning för att öka tryggheten. Områden ska dock aldrig upplevas som hotfulla eller obehagliga, oberoende av vem användaren är.

Kommunens roll

Ur ett kommunalt perspektiv handlar trygghet framför allt om två frågor: fysiska miljöer och kunskapsförmedling. Fysiska miljöer som kommunen ansvarar för ska inte upplevas som otrygga eller osäkra. Detta kan åstadkommas genom fysiska ingrepp, information eller sociala åtgärder. När det gäller kunskapsförmedling handlar det om att stödja olika åtgärder för att minska allmänhetens trösklar orsakade av brist på erfarenhet, kunskap eller förtroendet. Det handlar om riktade insatser till vuxna, utveckling av fritidsaktiviteter för barn och unga samt stöd till skola för att undervisningen och förmedlingen av friluftsliv ska kunna ha tonvikt på att fysiskt få uppleva friluftslivet.

Utöver detta behövs kunskapsinsamling kring varför personer väljer att avstå från vissa områden, vissa aktiviteter eller från friluftsliv som helhet.

Nationella mål som berörs av Trygghet

2 3 8 10

Kvalitet

I vilken grad användaren upplever aktiviteten meningsfull och tillfredsställande.

Kvalitet utgörs av användarens upplevelse av välbefinnande under sin vistelse och kvaliteten på naturupplevelsen. Genom att exempelvis belysa och säkra naturvärden skapas starkare upplevelser i miljön. Lika viktig är avsaknad av störande inslag i upplevelsen, då dessa minskar möjligheten till välbefinnande, avslappning och rekreation. Kvalitet bör därför i många fall stå över kvantitet när det gäller friluftsliv. Ett kvantitativt stort utbud fyller inte nödvändigtvis behovet hos användaren om kvaliteten på utbudet är bristande.

Viktiga faktorer som ökar upplevelsen av meningsfullhet är att användaren har förståelse för, och är medveten om de fördelar och vinster som kommer med att utöva friluftsliv. Kunskap, erfarenhet och förståelse behöver också stärkas hos personer som sällan eller aldrig tar del av friluftslivet.

Kommunens roll

Kvalitet inom kommunalt friluftsliv behöver vara evidensbaserat. De faktorer som ökar kvaliteten är i stor utsträckning universella och har belägg i forskning kring effekter och förutsättningar för rekreation. Evidens kan även erhållas genom undersökningar, kartläggning och dialog.

Kvalitet handlar om att skydda naturmiljöer som används för friluftsliv från ingrepp som minskar naturvärdet eller den biologiska mångfalden. Det handlar om att erbjuda ett mervärde till upplevelsen och att öka användarnas kunskaper för att öka medvetenheten kring miljön de befinner sig i. Parallellt med detta behöver störningar för utövaren kartläggas och minimeras. Friluftslivet måste också förankras i den fysiska planeringen för att kvalitet och attraktivitet ska vara mer framträdande i utvecklingen av friluftslivet.

Nationella mål som berörs av Kvalitet

3 4 9 10

Tillgång

Tillgodoseendet av ett rikt och mångfacetterat utbud av miljöer för friluftsliv

Tillgång är både ett konkret mått på antal områden för friluftsliv och storleken på dessa, men är också en upplevd känsla kopplad till faktorer inom *tillgänglighet*. Tillgång på olika typer av områden tillsammans med god tillgänglighet kan skapa ett smörgåsbord för användaren. Därför måste den konkreta tillgången på områden för friluftsliv samspela med *tillgänglighet, attraktivitet* och *kvalitet*; det räcker inte med att bara ha tillgång till områden, utan de måste även förvaltas på ett sätt som möjliggör friluftsliv.

Tillgången på områden för friluftsliv måste också genomsyra alla nivåer och aspekter av samhällsplanering, bebyggelse och boende. Utan bostadsnära tillgång till miljöer som tillgodoser tillgänglighet, kvalitet och attraktivitet, kan friluftslivet aldrig få en naturlig plats i vardagen.

Kommunens roll

Det kommunala perspektivet på tillgång innebär framför allt att tillgodose efterfrågan på miljöer för friluftsliv på och i havet, såväl som i skog och mark. Detta innebär dels att möta den efterfrågan som finns i dagsläget, dels att framtidens behov inkluderas i övrig planering. I nya och gamla områden bör det strävas efter att åstadkomma och bibehålla höga natur- och kulturvärden, att skapa möjligheter till diversifierat friluftsliv och att säkra geografisk spridning av områdena inom kommunen. Detta sistnämnda innefattar trygghet av såväl tätortsnära områden som områden i landsbygdsmiljö och biytor till dessa, till exempel för parkering.

Nationella mål som berörs av Tillgång

1 4 5 7 8

Tillväxt

Säkerställandet av en hållbar progression inom de utpekade områdena

Tillväxt är en naturlig del i samhället och därför även en naturlig del i friluftslivet men kan både utgöra ett hot och en möjlighet för friluftslivet vilket innebär att samhällets tillväxt behöver ske i samklang med friluftsliv och naturvård. Därför handlar det mer om att friluftslivet ska växa sig starkt på ett hållbart sätt. Tillväxt inom ramen för denna plan bör därför inte i första hand betyda kvantitativ ökning eller fysisk expansion, utan bör tolkas som befastande, progression eller förädling. En samhällsplanering som tar dessa faktorer i beaktning ger stora vinster på lång sikt. För att kommunen på ett konkurrenskraftigt sätt ska kunna utmärka sig i regionen som turistmål och som attraktiv kommun för boende behöver tillväxten vara välplanerad. Detsamma gäller för att stärka folkhälsan. Ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet är därför viktiga aspekter även inom detta fält.

Friluftslivet i sig är i ständig rörelse och förändring, så förbättrings- och utvecklingsarbetet bör vara kontinuerligt.

Kommunens roll

Kommunens roll inom tillväxt handlar primärt om att tillse att förutsättningarna för friluftsliv inom kommunen förbättras över tid i takt med att övriga förändringar sker. Dessa förändringar kan utgöras av ändrade förutsättningar för kommunens arbete med friluftsliv, samhällsutvecklingen eller ändrad efterfrågan från allmänheten. Omvärldsbevakning bör därför ske kontinuerligt och revision av denna plan bör ske med jämna mellanrum.

Nationella mål som berörs av Tillväxt

Genomförande

- a) **Uddevalla kommuns Hållbart friluftsliv, Uddevalla kommuns Friluftspan 2030 del I** antas av kommunfullmäktige. Planen är ett vägledande dokument som anger den övergripande riktningen för friluftslivsarbetet i Uddevalla kommun. Planen utgör den ram som varje nämnd har att utgå ifrån i sina respektive insatser inom arbetet med friluftsliv.
- b) **Del II** utformas efter förankringsprocess i kommunfullmäktige. Den består av de politiska uppdrag som varje nämnd beslutar att rikta in sitt friluftslivsarbete på kopplat till de sex utpekade områdena, samt de målsättningar som de kopplar till sina uppdrag. Kommunfullmäktige beslutar sedan om att anta dessa politiska uppdrag och varje förvaltning utser en representant till den förvaltningsövergripande friluftorganisationen, GFU, för samordning av verkställandet av nämndernas politiska uppdrag och mått.
- c) **Uppföljning och analys.** Årligen följs hela kommunens friluftslivsarbete upp i kommunfullmäktige utifrån friluftspanen. Tillsammans ska alla nämnder säkra att kommunen arbetar i enlighet med samtliga sex utpekade områden.

Kommunikation av dokumentet

Friluftspanen ska vara ett välkänt dokument i kommunen. Det är kommunens alla ledande roller och chefers ansvar att aktivt se till att implementera planen i sina respektive organisationer för att nå ut i kommunens alla verksamheter. En av GFUs uppgifter är att stödja denna process.

På samma sätt ska styrande majoritet ta hänsyn till planens innehåll när de utformar mandatperiodens strategiska plan. Kultur och fritidsnämnden är ansvarig för att hålla dokumentet levande genom att vara samordnande nämnd för den kommungemensamma friluftorganisationen och tillse att planen revideras i enlighet med planens direktiv om revision. Dokumentet ska vara lätt att hitta på kommunens hemsida men ska också levandegöras på andra innovativa sätt för innevånare så att de kan ta del av det arbete som görs.

Uppföljning och utvärdering/analys

Varje förvaltning ansvarar själv för uppföljningen av arbetet med sina politiska uppdrag i enlighet med det kommunala uppföljningssystemet. Den kommungemensamma friluftorganisationen sammanställer samtliga nämnders arbete till årsredovisningen och rapporterar till kommunfullmäktige. I denna redovisning bör varje utpekade område behandlas var för sig, samt att helheten redovisas. I årsredovisningen ska även analyser av arbetet och dess effekter ingå för att kunna säkerställa arbetets kvalitet och för att förbättra arbetet till nästkommande år. Ansvaret för den årliga uppföljningen ligger hos Kultur och fritidsförvaltningens representant i GFU.

Revidering

Det övergripande målet för den kommunala friluftspolitiken specificeras i de sex utpekade områdena. Bedöms något område vara i behov av revidering, bör också det övergripande målet bli föremål för revidering. Detta ställningstagande sker årligen i samband med den kommunala friluftorganisationens rapportering av arbetet till kommunfullmäktige.

Källförteckning

Boverket. PBL Kunskapsboken - *En handbok om Plan- och Bygglagen*. 2020

Naturvårdsverket. Uppföljning av de tio friluftspolitiska målen 2019. 2019

Naturvårdsverket. Friluftsliv 2018 - *Nationell undersökning av svenska folkets friluftsvanor*. 2019

Naturvårdsverket. Tema fakta - *Hushållning med värdefull natur, riksintresse för naturvård och friluftsliv*. 2015

Regeringskansliet. Agenda 2030 och globala målen. <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/>. 2021

Skolverket.se

Sverigesmiljomal.se